

Päivä tuntui lyhyeltä kun

Elers-suku kokoontui sukukokoukseen

Elersien sukuseuran kolmivuotinen toimikausi huipentui Loimaalla pidettyyn sukukokoukseen 24.10.1999. Mukana oli yli 650 suvun jäsentä. Seuraavan kerran sukukokous järjestetään kolmen vuoden kuluttua vuonna 2002.

Päivä aloitettiin jumalanpalveluksella Kanta-Loimaan kirkossa, jonka jälkeen laskettiin seppeleet.

Kirkolta väki siirtyi Hirvihoviin ruokailemaan, tutustumaan sekä viihtymään musiikkia, runoja ja puheita kuunnellen. Vaikka sukukirja ei ehtinytkään jaettavaksi sukukokoukseen, kului aika nopeasti tutustuessa muihin sukulaisiin.

Kaukaisimmat osallistujat Oulusta ja Ylivieskasta?

Monet sukukokoukseen osallistuneet olivat kauempaa kuin Loimaan seudulta, vaikka Loimaa onkin suvun kotiseutua. Pitkän matkan takaa

Mauri, Rauni ja Markku Salmisen puvut ovat Raunin valmistamia kankaista lähtien.

Ylivieskasta ja Oulusta saapuneet Mauri, Rauni ja Markku Salminen olivat pukeutuneet kansallis- ja muinaispukuihin. Raunilla oli yllään Perniön muinaispuku ja Maurilla sekä Markulla Hämeen kansallispuku.

Mikä sitten saa näin pitkän matkan takaa lähtemään mukaan? Rauni toteaa, että he eivät olleet mukana ensimmäisessä sukukokouksessa, joten tällä kertaa tuumattiin jo ajoissa, että nyt lähdetään tutustumaan isännän sukuun. Matkan valmistelut

aloitettiin jo kesällä. Päivä tuntui kuitenkin lyhyeltä ajalta, sillä moniin suvun jäseniin tutustui ensimmäistä kertaa.

Suvun juuret Saksassa?

Anja Nieminen-Porkka valotti puheessaan suvun kantaisän Johan Elersin syntyperää. Mahdollista on, että Johan saapui Puolan kautta Suomeen, mutta syntyi Inkerinmaalla saksalaiseen aatelissukuun. Lisää suvun syntysijoista voi lukea tästä lehdestä sekä sukukirjasta.

Elvätkö Baltian Saksalaista aatelia?

Jo polvenkorkuisena sain kuulla isoäitini kertomana tuota jo kaikille Elers-suvun jäsenille niin tuttua tarinaa siitä, kuinka kaksi veljestä tuli Kaarle XII:n sotien aikana Puolasta Ruotsi-Suomen armeijaan. Nyt kun vuosien varrella olen käynyt monia keskusteluja toisten sotilastutkijoiden ja myös Elers-tutkijoiden kanssa ja saanut tutustua alkuperäislähteisiin niin Suomessa kuin Eestissäkin, olen joutunut havaitsemaan, että minunkin sukuni piirissä on perimätietona liikkinut monta kertomusta, jotka ainakin osittain ovat osoittautuneet todenmukaisiksi.

Perimätieto ja tutkimustieto antavat suuntaa

Olettamukseni on, luonnollisesti niin kauan kuin todisteet toisin osoittavat, että suku on tullut Saksasta Inkerinmaan kautta Ruotsi-Suomeen ja että kyseessä on saksalaisen Femarnin saarelta lähtöisen olevan aateloidun Elers-suvun baltiansaksalainen sukuhaara. Uskaltaisin siis suunnata tutkimuksen Baltian kautta Saksaan ja lähtisin etsimään todisteita suvun baltian saksalaiselle aateluelle. Nythän on jo olemassa joitakin todisteita suvun piirissä siitä, että suvussa on ollut sukuormus, jossa on ollut sama vaakunakuvio kuin saksalaisella Slesvig-Holstainin alueelta Femarnin saarelta lähtöisin olevalta aatelisella Elers-suvulla.

Suvun kantaisän Johan Elersin syntymäpaikasta on kahdenlaista tietoa. Suvussa kulkeneen perimätiedon mukaan kantaisämme tuli Kaarle XII:n sotien aikana yhdessä veljensä kanssa Puolasta Ruotsin armeijaan. Tämä perimätieto on julkaistu mm. vuonna 1832 ilmes-tyneessä Stranbergin kokoamassa Åbo stifts Hårdäminne -teoksessa. Toinen tieto Johan Elersin syntyperästä, joka esiintyy varhaisimmissa asiakirjalähteissä - lähinnä sotilasasia-kirjoissa - on se, että Johan Elers on syntynyt Inkerinmaalla.

Perimätieto ja asiakirjalähteet eivät ole Johan Elersin syntymätiedon osalta yhteneväisiä. Toisaalta täytyy muis-

taa, että nämä perimätieto ja asiakirjalähteet eivät sulje pois toisiaankaan. Perimätietohan ei mainitsekaan Johan Elersin syntymäpaikkana Puolaa, vaan toteaa ainoastaan, että he tulivat Puolasta, mikä taas on eri asia kuin syntymäpaikka. Kuten eräät Elers-suvun tutkijat ovat todenneet, on mahdollista, että Johan Elers olisi ollut veljensä kanssa isänsä mukana Ruotsi-Suomen armeijan mukana Puolassa sotatantereella. Tämä oli tuohon aikaan mahdollista. Varsinkin upseeristolla saattoi perhe olla mukana. Johan Elersin isähän on joissakin yhteyksissä mainittu myös luutnantiksi.

Suuren Pohjan Sodan jaloista Suomeen

Ruotsi-Suomi ja Puola hallitsivat Inkerinmaata ja Liivinmaata 1600-luvulla. Tilanne muuttui Ruotsi-Suomen osalta ratkaisevasti vasta 1700-luvun alussa, jolloin Ruotsi-Suomi oli osallisena ns. Suuressa Pohjan Sodassa Puolaa ja Venäjää vastaan. Puolaa vastaan käyty sota päättyi Varsovassa tehtyyn rauhaan vuonna 1705. Tuolta ajalta ja jo pari-kolmea vuotta aikaisemmalta ajanjaksolta on olemassa tietoja, joiden mukaan mm. baltian saksalaista väestönosaa pakeni sodan jaloista mm. Narvasta.

Suomen kirkollisista asiakirjoistakin löytyy baltian saksalaisia pakolaisia, mm. vuodelta 1712 Pyhtäältä löytyy merkintä Inkerin pakolaisuudesta. Vuoden 1712 Pyhtään syntyneiden ja kastettujen luettelossa on merkintä kastamisesta, jossa lapsen isän mainitaan olevan Inkerin pakolainen Carsten Elers. Inkerin pakolaisten joukossa oli siis myös Elers-nimisiä. Voidaan suurella syyllä lähteä olettamuksesta, että Suuren Pohjan sodan aikana Suomeen tulleet ovat samaa Elers-sukua, jotka ehkä luterilaisen uskonsa ja balttiansaksalaisen syntyperänsä vuoksi ovat tulleet Ruotsi-Suomeen eivätkä ole halunneet jäädä uskonltaan vieraan kulttuurin varjoon.

Vuonna 1700 Inkerinmaalta värvättiin kaksi rykmenttiä

Ruotsi-Suomen Kaarle XII:n armeijaan. Kaarle XII:n armeijan korkeimmat sotilasvirat oli pääosin aateliston käsissä. Itä-balttilaisen aateliston osuus Kaarle XII:n upseeristossa on virolaisen historiantutkimuksen, Ojamaa-Varmaksen kirjoittaman Viron historian, mukaan yli puolet koko Kaarle XII:n upseeristosta. Koska sodan päätteeksi Ruotsi-Suomi menetti Inkerinmaan Venäjälle, oli luonnollista, että osa itä-balttilaista aatelistosta jäi Ruotsi-Suomeen pysyvästi asumaan. Tämä oli luonnollista varsinkin kun ottaa huomioon, että aateliston olot vuoden 1721 rauhan jälkeen Inkerinmaan tultua liitetyksi Venäjään olivat epävarmat.

Elersejä Narvassa

Monet Elers-suvun tutkijat ovat tehneet havainnon, että Elersejä löytyy Narvasta ja Pähkinälinnasta. Pähkinälinnasta Moloskan kylästä löytyy merkintä maakirjasta vuodelta 1660, jolloin Claudius Elers-niminen mies mainitaan tilanomistajana.

Narva oli 1600-luvun lopulla varsin vilkas saksalais-ruotsalais-asutuksinen kauppakaupunki. Narvassa oli 1600-luvun lopulla noin 3000 asukasta, joista pääosa oli uskonnoiltaan luterilaisia ja alkuperältään saksalaisia ja ruotsalaisia. Narvassa toimikin 1600-luvun lopulla sekä ruotsalainen ja saksalainen luterilainen seurakunta.

Narvan saksalaisen luterilaisen seurakunnan asiakirjat ovat yksi lähde Elers-suvun tutkijoille. Narvan saksalaisen luterilaisen seurakunnan asiakirjoista on kopioita Suomen Ritarihuoneella ja näistä on myös ns. puhtaaksikirjoitetut kopiot. Näistä olen käynyt lävitse tilikirjoja, joista löytyy mm. vuosilta 1696 ja 1699 tilikirjamerkinnot, joissa kirjollisista toimituksista maksajana on ollut Johan Elers. Ei luonnollistikaan meidän kanta-isämme, mutta mahdollisesti hänen isänsä tai sukulaisensa.

Myös Tarton historiallisessa arkistossa olevassa Narvan maistraatin arkistosta on löytynyt pienen tutkimuksen tuloksena mainintoja Elerseistä. Siellä on löytynyt myös

merkintöjä samaisesta Johan Elersistä ainakin vuoden 1700 veroluettelosta. Narvan maistraatin arkistoston veroluettelot ovatkin yksi tutkimaton lähde Elers-suvun tutkimukseen. Narvan maistraatin arkisto on kokonaisuudessaan vuodesta 1345 aina vuoteen 1889 Tarton historiallisessa arkistossa. Maistraatin arkistossa fondien lukumäärä on yli 20 000, mikä antaa viitteitä siitä, että Narvan maistraatin arkiston on hyvin säilynyt.

Miksi sitten juuri tämä Narvassa asunut Johan Elers kiinnostaa. Tämä Johan saattaisi olla samainen luutnantti Johan Elers, joka palveli Lewenhaupt'in Carl XII officerare - teoksen mukaan Pohjanmaan rykmentissä ja kaatui Isossakyrössä. Narvasta löytyy muitakin Elersejä, mutta ei monia. Nimen harvinaisuudesta voisi päätellä, että Narvassa on vaikuttanut yksi Elersin sukuhaara, joka saattaa olla kanta-isämme Johan Elersin sukuhaara. Varhaisin - toistaiseksi tunnettu maininta - Elers-nimestä Narvassa on tynnyrintekijänä ja porvarina vuodesta 1638 esiintynyt Saksassa Lybeck'issä syntynyt Diedrich Elers. Tämä syntymäpaikka viittaisi siihen, että suku on tullut Saksasta Narvaan.

Elers vanha Saksalainen aatelissuku

Mikäli meidän Elers-sukumme on samaa alkuperää kuin Anrep'in toimittamassa vuonna 1879 Svensk Släktbok - teoksessa mainittu Elers-suku, jolla on sama vaakunakuvio kuin meidänkin sukuhaarallamme, niin silloin sukumme alkuperästä on olemassa tieto: Vanha aatelinen suku holsteinilaiselta Femernin saarelta. Suku tunnettu 1400-luvulta asti.

Nyt Mormonikirkon perhearkiston avauduttua internetissä, on löytynyt mielenkiintoisia yhtymäkohtia. Tämän tiedoston avulla on löytynyt muutama tieto, jotka osoittavat, että Schleswig-Holsteinissa syntyneitä Elersejä on muuttanut Lybeckiin 1600-luvun alussa.

Yhtymäkohtia siis Baltian ja Saksan Elersin välillä näyttäisi olevan, mutta kenellä on aikaa kahlata lävitse kaikki

asiakirja-aineisto suvun alkuperän todistamiseksi. Työtä ei luonnollisestikaan voi tehdä yksi tutkija, vaan tässä on sarkaa usealle eri tutkijalle. Ja usean eri tutkijan tehdessä samaa työtä myös kriittisyys kasvaa.

Elers-suvun tutkijan ongelmana on paitsi se, että asiakirjat ovat ulkomailla myös se, että arkistolainsäädäntö Eestissä ja Venäjällä on vasta hakemassa uuden ajan muotoja. Elers-suvun sukututkijan pääasialliset asiakirjat näyttäisivät tässä vaiheessa olevan Eestissä Tarton historiallinen arkistossa ja Venäjällä Pietarin valtionarkistossa. Kummankin valtion arkistot aukenivat ulkomaisille tutkijoille Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen 1990-luvun alussa. Tilanne ei kuitenkaan ole vielä yksinkertainen. Eestissä astui tämän syksyn alussa virkaan uusi sisäministeriön alainen valtakunnan arkistonhoitaja on asettanut osan vanhemmasta arkistoaineistosta käyttökieltoon siihen asti kunnes ne on mikrofilmattu.

Inkerinmaan aineistoa säilytetään myös Pietarin valtionarkistossa, joka on Venäjän arkistoista tällä hetkellä byrokraattisin. Pietarin arkistossa ei toistaiseksi anneta

ottaa asiakirjoista kopioita. Luonnollisesti myös asiakirjojen kieli sekä Venäjän ja Tarton arkistointijärjestelmä tuottaa ongelmia. Inkerinmaan asiakirjat ovat pääosin saksankielisiä ja vanhalla saksalaisella käsialalla kirjoitettuja. Mistä syystä aivan kokematon tutkija ei niistä selviä.

Mikäli suvun todetaan tulleen Saksasta Narvaan, niin ei ongelma ole aivan yhtä suuri, sillä Saksan kirkolliset asiakirjat on Mormonikirkko mikrofilmannut ja ne on saatavissa kirkon sukututkimuskeskuksiin kaukolainaksi.

Onko vaikeudet tarkoitettu voitettavaksi? Mielestäni tutkimusta pitää suorittaa niin kauan kuin lopullinen vastaus Johan Elersin syntyperään saadaan. Uskon, että nyt kun eri arkistot Eestissä ja Venäjällä ovat avautuneet myös länsimaisille tutkijoille, on uutta todistusaineistoa mahdollista löytää ja sitä on myös käytettävä. Tarvitaan sitkeyttä, ahkeruutta ja luonnollisesti myöskin intohimoa asiaa kohtaan - uskon, että monia Elers-suvun jäseniä kiinnostaa suvun mahdollinen saksalainen alkuperä.

Anja Nieminen-Porkka (lyhennetty juhlapuheesta sukukokouksessa)

Kanta-Loimaan kirkolla sukukokoukseen osallistuneet laskivat seppeleitä suvun haudoille.

Hallinto

Sukusääntöjen mukaisesti sukuseuran hallitus hoitaa sukuseuran asioita. Nykyisessä hallituksessa on ollut puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä. Sääntöjen mukaan voi olla puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Sen lisäksi seuran sihteeri ja rahastonhoitaja voidaan valita hallituksen ulkopuolelta.

Seuraavalla toimintakaudella hallituksen lukumäärää nostetaan, koska toimintaa laajennetaan etenkin tiedotuksen, markkinoinnin ja sukututkimuksen osalta.

Tiedotus

Tavoitteena seuraavalla toimintakaudella on Elers-viestin säännöllinen ilmestyminen ainakin kaksi kertaa vuodessa. Etenkin sukutietojen täydentämiseen tulisi jatkossa hyödyntää Elers-viestiä. Siksi tarvitaan Elers-viestille toimituskunta.

Talous

Sukuseuran toimintaa pyöritetään jäsenmaksuilla ja sukuseuran myyntituotteilla. Suurimman menoerän muodostavat Elers-viestin valmistuskulut ja postitus. Jäsenmaksua tarvitaan edelleen. Sukukokous päättää sen suuruudesta.

Hallituksen ehdotus on 150 mk seuraavalle kolmivuotiskaudelle.

Toiminta

Vaikka sukukirja on valmistunut, ei se tarkoita sukututkimuksen päättymistä, vaan paljon on vielä tutkimatta. Tätä varten on suvun tutkijoiden yhteistyön lisäämiseksi tarkoitus perustaa ensi kaudella sukututkimustoimikunta.

Elers-arkiston perustamisesta on kysely hallitukselta ja seuraavalla kaudella tämä on yksi selvitettävä asia. Sukuseura näin laajana ei voi kokoontua kuin kolmen vuoden välein. Nyt olisi aktivoitava alaoksien toimintaa ja tähän neuvoja ja ohjeita tarvitaan hallituksen taholtakin. Tosin Sederlöfeillä on ilmeisesti tähän valmis malli?

Seuratuotteiden kysyntä pöytäviirin ja salkoviirin osalta on ollut kiitettävä. Jatkossa tuotetaan uusia seuratuotteita ehdotusten perusteella lisää. Tunnettavuutta pyritään lisäämään ja saamaan jatkoa Elerskujalle ja Elerssalille.

Hautojen kunnostusta on myös sukuseurojen hallitukselle ehdotettu etenkin esim. Loimaan, Turun, Lopen ja Kokemäen hautausmaalla olevien joidenkin hautojen osalta. Tätä mahdollisuutta selvitetään seuraavalla kaudella.

Sukututkimustoimikuntaa ja Elers-viestin toimituskuntaa koostaan

Sukututkimustoimikuntaan ja Elers-viestin toimituskuntaan toivotaan löytyvän uusia jäseniä. Sukutiedoissa on vielä pienempiä ja isompia aukkoja niin esisien kuin nykypolvienkin tiedoissa. Niinpä kaikki ovat tervetulleita mukaan tutkimaan. Tarvittaessa järjestetään koulutusta.

Myös Elers-viestin toimikuntaa kootaan. Toimikuntaan voi osallistua vaikka kauempaakin, sillä puhelin ja posti huolehtivat tarvittaessa siitä, että tieto kulkee. Toimikuntalaiset voivat olla mukana postituksessa, juttujen

ideoinnissa ja kirjoituksessa esim. tekemällä haastatteluja. Juttuideoita ja -toiveita saa toki lähetellä muutenkin tiedottajalle – tärkeintä on, että lehti on sukunsa näköinen ja kiinnostava.

Lisäksi on tarkoitus seuraavalla kolmivuotiskaudella perustaa seuralle omat www-sivut ja mahdollisesti kerätä niin sukukirjassa ilmestynyttä kuin muutakin materiaalia "sukurompulle".

Hallitus

Sukuseurojen toimintakausesta

Kirjat ovat saapuneet, ja jotta kirjojen jakaminen sujuisi joutuisasti keskellä postin jouluruuhkia, on alla tärkeää tietoa siitä, mitä – missä – milloin tapahtuu.

Maksun suoritus

Kirjojen mukana on pankkisiirto maksun suoritusta varten. Ennakkotilaajilla maksu on 50 mk, jos olet maksanut ennakkomaksuna 150 mk (+mahdolliset postituskulut). Jos olet maksanut ennakkomaksuna 200 mk, niin olet suorittanut samalla koko maksun (+ mahdolliset postituskulut). 15.9. jälkeen tilanneilta maksu on 220 mk.

Kirjojen toimituksesta

Kirjoja jaossa seuraavasti Elers-viestin ilmestymisen jälkeen:

Loimaalla lauantaina 4.12. klo 11 – 16 Loimaan kaupungissa osoitteessa Huvilakatu 46

Turussa lauantaina 11.12. – sovi Mervi Koivulahden kanssa (puh. 040 – 522 4827)

Helsingissä lauantaina 11.12. – osoitteessa Kraatarintie 2, 00760 HELSINKI (Leena Elers)

Myös Reino Kaunisto (Alastaro) ja Juhani Vihervirta (Nakkila) voivat kirjoja toimittaa, joten rohkeasti ottamaan yhteyttä (yhteystiedot viereisellä sivulla). Turun ja Helsingin seudulla asuvat voivat toki myös käydä hakemassa kirjansa Loimaaltakin. Kirja voidaan toimittaa myös postitse pakettina. Paketti lunastetaan postista eli vastaanottaja maksaa postituskulut. Ilmoitathan osoitetietosi Saija Lehtinen-Lähteelle.

Jos haluat hakea naapurin tai tuttavien kirjan, pyydä tieto siitä, kenen nimellä kirja on tilattu. Näin kirjojen jakaminen on sujuvampaa.

Kirjojen tilaus

Jos haluat ostaa enemmän kirjoja, kuin olet tilannut, niin sekin onnistuu. Voit varmistaa asian soittamalla Saija Lehtinen-Lähteelle. Saija Lehtinen-Lähde puh. 02 – 7631 204, 040 – 5842 107.

Ilmoittautuminen jäseneksi vu. 2000-2002

Sekä uudet että vanhat jäsenet: Elers-sukuseuran jäseneksi toimintakaudelle 2000-02 voi liittyä maksamalla jäsenmaksun 150 mk yhdistyksen tilille ja lähettämällä viereisellä sivulla olevan ilmoittautumislomakkeen. Lomakkeen täyttäminen takaa myös sen, että yhteystiedot rekisterissä ovat ajantasalla Elers-viestin lähetystä tai tuotteiden toimitusta varten.

Juhaniin terveiset

Kirja on ilmestynyt, mutta siihen on paljon lisättävää ja korjattavaakin. Kaikenlaiset parannukset otan kiitollisuudella vastaan. Edelleen toivon saavani pieniä jutunpoikasia menneistä polvista.

Juhani Vihervirta

Kaudaset / ilmoittautuminen jäseneksi

Postitusosoite:

Leena Elers

Kraatarintie 2, 00760 HELSINKI

Puh. 09-389 4511, kesäisin 03-718 0274

Ilmoittaudun Elersien sukuseuran jäseneksi/tilaan tuotteita

Jäsenmaksu 150 mk vv.2000-02 18 vuotta täyttäneiltä.

Jäsenmaksu kaudelle vv. 2000 - 02

Tilaus

Sukunimi

Etunimet

Postinumero ja -toimipaikka

Lähiosoite

Puhelin

Sähköpostiosoite

Tilaan Elers-pöytäviirejäkpl, hinta 100 mk/kpl + lähetyskulut.

Tilaan Elers-sukukirjoja kpl, hinta 220 mk/kpl + lähetyskulut.

Tilaan Elers-salkoviirejä kpl, hinta 400 mk/kpl + lähetyskulut.

Päiväys

Allekirjoitus

Lisätietoja:

Elersien sukuseura ry

Hallitus

Puheenjohtaja

Reino Kaunisto

Kallionpääntie 30, 32440 ALASTARO

02-7646 017

Sihteeri

Eila Nummila

Kurittulantie 386, 32210 LOIMAA KK

02-7685 158

Varapuheenjohtaja, sukutietojen yhteyshenkilö

Juhani Vihervirta

Arantilantie 20, 29250 NAKKILA

02-5373 523

juhani.vihervirta@kolumbus.fi

Rahastonhoitaja

Leena Elers

Kraatarintie 2, 00760 HELSINKI

Puh. 09-389 4511, kesäisin 03-718 0274

Tiedottaja

Mervi Koivulahti

Prännikatu 9, 21260 RAISIO

040-522 4827

mervi.koivulahti@nokia.com

Jäsen

Ilkka Vainio

Huvilakatu 44, 32200 LOIMAA

02-7622 849

Hendötöttönlomake

Eläin-sukutiedostoa varten

Postitusosoite:
Juhani Vihervirta
Arantilantie 20, 29250 NAKKILA
Puh. 02-5373 523

Sukunimi Etunimet Arvo, ammatti

Syntymäaika- ja paikka Nykyinen asuinpaikka

Vihkimisaika- ja paikka

Puolison sukunimi Etunimet Arvo, ammatti

Syntymäaika- ja paikka

Puolison isä: henkilötiedot

Puolison äiti: henkilötiedot

Lapset:

Nimet Syntymäaika- ja paikka

Nimet Syntymäaika- ja paikka

Nimet Syntymäaika- ja paikka

Perheellisistä lapsista pyydetään vastaavat tiedot.

Lisätietoja:

